

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

De Essæis, qui priscis temporibus sublimi uiuebant philosophia. Cap. iij

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

pauciores quā decies centena milia essent, per quinque dies in omni loco montis ardens ignis aspiciebat. Ita descensus ille nullum localem motum significat, ubique enim deus est, sed uiribus ignisque mirabiles sunt, quia uniuersa consumunt quinque dierum spacio, sic ardentis, ut nihil ibi consumptum fuerit, sed ipsa quoque herbarum uiriditas intacta permanferit, turbarumque sonitu intolerabili nullis aedito instrumentis, descensus dei omnibus significat. Descendit enim quoniam uoluit diuinis Iudaeorum genus legibus comunire. Hæc Aristobolus.

De Essæis, qui priscis temporibus apud Iudæos sublimi uiuebant philosophia. CAPVT IIII.

Verum quoniam diuinarum legum precepta percurramus, & formam allegorici sensus tetigimus, illud pretermittendum non est, uniuersam Iudaeorum gentem in duas maxime partes fuisse diuisam; unam quæ precepta legis certo quodam literæ sensu sequebat, alteram, quæ maiore philosophia firmata, altius atque subtilius omnia speculabat, qui & philosophi Iudaeorum esse putabant. Horum disciplinam omnes, qui nouerunt, uehementer admirati sunt, Iosephus quoque atque Phyloludæi perpetuæ memoriæ uitam eorum commendarunt. Itaque ne tam sublimes uiri neglecti esse uideantur, a libro Phylonis, quem pro Iudæis composuit, nonnulla sumenda mihi esse arbitror. Præter cæteros inquit, quos pene innumerabiles sanctio mosaica ad bene uiuendum incitauit, Essæi summi omnium atque maximi sunt, ab Hofiotete, id est græca lingua sanctitate (sicut mihi uidetur) appellati, quorum secta non genere, sed uirtute atque humanitate discernitur. Itaque nemo puer, nemo adolescens propter instabilitatem ætatis, sed uiri omnes aut senes sunt, qui nullo corporis morbo, nulla animi perturbatione feruntur, sed uera solli hominum libertate fruuntur, cuius rei uita sua testimonium præbet. Nemo proprium aliquid possidet, non domus, non pecus, non uas aliquod, sed omnibus in medio positis, communiter utuntur, habitant simul & conuiuunt quasi sodales. Cumque omnia pro communi utilitate faciant, alia aliorum negocia sunt, quæ impigre subeuntes certant, non frigus, non calorem, non aliquam mutationem aeris formidantes, sed ante ortum Solis ad solitos labores uersi, crepusculo uespertino cum gaudio redeunt, non aliter quam qui certamine gymni-

co exercetur. Meliora enim & iocundiora tam animo q̄ corpori ea certamina putant, quę non senescunt cum corpore. Sunt autem eorum alij agricolę, alij pastores, alij apium cultores, alij harum artium magistri, ita ut perfecte inter se uiuant, alijs non indigentes, nihil facere recusant, quod cum utile societati sit, turpe non est. Cumq; a laboribus suis mercedem caperint, apud eum deponunt, qui questor creatus est. Is omnia diligēter procurat, quibus egent, egent autem paucissimis, cum omnem luxum tanq̄ animę atque corporis morbum aspernent. Cōmunis est ipsis non mensa solum, uerum etiam uestis tenuis q̄dem omnis, sed grauior in hyeme, q̄ in uno deposita loco est, unde unusquisq; indifferenter assumit. Aegrotatio quoq; corporis si acciderit, studio atq; cura omnium & re communi curatur. Seniores si absq; liberis naturę concedunt, felicissimi omnium putant, honorari a ceteris nō minus quam si eos genuissent. Et quoniam acutissime matrimonio huiusmodi societate facile dissolui posse perspexerunt, uxorem ducere omnino recusant, castimonie summo opere studētes. Nimum enim mulier seipsam amat, & zelotypia maxime mordeat, ac uiri mores artificio quodam atq; lenocinio facile potest in peius peruertere. Si uero etiam liberos uiro pepererit, q̄ prius astute faciebat, ea iam audacter atq; aperte aggreditur, omniq; ui regere maritum conat. Quare uxor huic societati inimicissima iudicata est: nō seruat enim mores, nec probus erga omnes est, q̄ aut a uoluptate uictus, aut liberorum amore superatus, in seruitute uxoris deductus est. Hac uita eorum sit, ut nō priuati solum, uerum etiam reges atque principes, eorum philosophiam plurimum admittent. Hac quidem in Apologetico Phylo scripsit, ut diximus. In eo uero libro, quem inscripsit, omnes studiosos liberos esse, ita de Essæis narrat. Palestinam maxima gens Iudæorum habitant, inter quos qui dicuntur Essæi comperiuntur, plures numero, ut ego opinor quam quattuor milia. Essæi dicti, quasi sancti gręce, quoniam dei cultores præcipue sunt, non animalia sacrificantes, sed mentes suas uirtute munitas, offerendas deo putantes. In ciuitatibus nō habitant existimantes, ut contagionem aeris corporibus, sic conuersionem uulgi animo nocere. Horum alij agros colunt, alij pacificas artes ad utilitatem suam & proximorum exercent, nec argen-

tum,

tum, nec aurum reponunt, nec ingentes agros laudant, sed tantum colunt quātum necessitati possit sufficere. Hi enim ex omnibus pene hominibus soli pecuniam & fundos negligentes uirtute ditissimi putantur, facilitatē uiuendi & paucorum indigentiam recte magnas esse diuitias iudicantes. Nemo eorum tala, enses, galeas, scuta, ceteraq; belli factitant instrumenta, sed nec eas artes exercent, quibus facile omnes in improbitatem labuntur, nulla mercatura, nullus cauponatus, nulla eis cognoscitur nauigatio, omnes rapinae occasiones depellunt. Nemo seruus est apud eos, sed cum uniuersi liberi sint, alteri alteris seruiunt. Omnes qui seruis utuntur, non solum quia aequalitatem contemnunt, tanquam iniustos oderunt, uerum etiam quasi naturae leges transgressos omnino despiciunt. Omnes enim aiunt quasi mater eadem natura genuit, quare quamuis non uocemur, sumus tamen re ipsa fratres, auaritiaē crimine abalienati, rationalem philosophiae partem non necessariam ad uiuendum, naturalem maiorem humana natura consequi posse putantes, alteram sopheris, alteram leuioribus reliquerunt hominibus, illam philosophiae partē solummodo approbantes, qua de deo, & de creatiōe omnium scrutamur. Morali maxime inuigilant, ad quā absolute consequendam, paternis legibus adiuuant; quas recte intelligere nemo sine diuino auxilio potest. Has semper quidem, sed maxime septimis diebus docentur. Dedicata enim septima dies deputatur, in qua ceteris omnibus neglectis, ad sacra loca concurrentes, quae synagogae appellantur, ordine sub senioribus iuniores considerare solent, legunturq; scripturae diligenter, & exponuntur a peritissimis, symbolis enim prisco more scripturam uti maxime arbitrantur. Discunt igitur pie, sancte, iusteque uiuere, triplici regula utentes, Amore dei ardentissimo, Virtutis cultu diligentissimo, Charitate proximi feruentissima. Quod igitur summe deum diligant, multa nobis argumento sunt. Castitas perpetua, iusiurandi nulla mentio, mendacij odium; & praecipue quod bonorum omnium nullius mali causam esse deum opinantur. Quot uirtuti studeant patet, quia pecuniam negligunt, gloriam spernunt, uoluptatem oderunt, cōstantes, seueri, magnicq; animi sunt, ceteraq; huiusmodi innumerabilia. Charitatis autem argumenta sunt, beneuolentia, societas, qualitas.

t ij Nullus

Nullus enim domū habitat, quæ omnium communis nō sit, unum ararium, unus sumptus omnibus est. Præterea uestis communiter omnibus proposita, communis cibus & potus, cōmunis mensa, omnis uita communis est. Quæ omnia multo magis illi opere faciūt, q̄ alij uerbis significant. Nec mirum, quæcunq; enim quotidie laborantes cōsequunt, non ipsi seruant, sed in mediū afferentes, communi utilitati attribuunt, nō negligunt apud eos ægrotantes, sed a communibus curant. Seniores nō minus quam parentes liberi uenerant. Huiusmodi homines sine græca doctrina, mosaica philosophia effecit, quæ uirtutis opus hominibus proposuit, a qua libertas & oritur, & confirmat. Nam cum multi atque uarij diuersis temporibus, alij crudelitate carnificū more uniuersam Iudæam uexarint, alij astuta simulatione adeo ad improbitatem cunctos peruerterint, ac suæ impietatis, inhumanitatisq; calamitates hominum perpetua monumenta reliquerint, nullus unquam ita efferatus fuit, nullus ita ueterator ac malus, ut Essæorum, aut potius sanctorū uitam criminari uoluerit, sed omnes probitate illorum superati, quasi a naturali beros putantes, summa ueneratione atque laudibus prosecuti sunt. Hæc Phyllo.

De Deo, & quod mundus creatus est. CAPVT V.

Verum quoniam philosophorū disciplina iam patuit, & totius etiā multitudinis mores diuinis legibus muniti, expositi sunt, restare uidetur ut iuniorū Theologiam pietati maiorū idoneam atq; cōsentaneam ostēdamus. Sic em̄ perdiscemus quales in Theologia, & in cæteris disciplinis. Hebræi fuerunt. Phylonem igitur rursus primo libro sup legem audiamus. Nonnulli ait mundum magis quam auctorem mundi admirati, nō ortum, sed æternum esse mundum putauerunt, male nullum pene opus deo attribuentes, cū ecōtra oporteret dei q̄dem uirtutes quasi creatoris atq; patris admirari, mundo autem non maiorem, quam creaturæ conueniat, laudem attribuere. At uero Moses, qui & ad summum philosophiæ peruenit, & dei responsis secreta naturæ didicit, optime cognouit necesse esse, ut rerum aliud quidem agat cū sit integerrimus intellectus atq; purissimus omni scientia præstantior, omni bono melior, omni pulchritudine formosior, aliud uero
inanime